

Editorial June Issue vol.1 | 2021

Archetype team - 01/01/1970

Οι δύο κόσμοι του σχεδιασμού

Ως επαγγελματίες αρχιτέκτονες, διεκδικούμε τη δεξιότητα να μεταφράζουμε μίαν ηθική στάση, μια πολιτική θέση ή μια κοινωνική πρακτική σε κτιριολογικό πρόγραμμα και, εν συνεχεία, σε τρισδιάστατο κτίριο. Αυτό το κάνουμε με τη βοήθεια του ενστίκτου και της εμπειρίας, χωρίς, κατά κανόνα, να ακολουθούμε κάποιο σαφές επιστημολογικό υπόδειγμα. Αυτό το έλλειμμα εξηγεί και τη συμπάθειά μας προς τους κάθε είδους σχεδιαστικούς περιορισμούς, που οδηγούν και περιορίζουν τις επιλογές μας και μας γλυτώνουν, έτσι, από την αμηχανία να μεταφράζουμε τα κοινωνικά μας πρότυπα αλλά και τα ιδεολογικά μας πρόσημα σε τρισδιάστατα κτίρια.

Γενικότερα, θα υποστήριζα ότι αν και, στη ροή της ιστορίας, κάθε πολιτισμός φαίνεται να οριστικοποιεί τελικά την αρχιτεκτονική και την πολεοδομία του, ωστόσο οι ηθικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές πρακτικές που τον χαρακτηρίζουν, ανήκουν σε μια κατηγορία που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε «προ-σχεδιαστική», η οποία σχετίζεται με τον τρισδιάστατο κόσμο αλλά με όχι ιδιαίτερα ευανάγνωστο τρόπο. Σε ανάλογη, αλλά όχι ταυτόσημη, προ-σχεδιαστική κατηγορία ανήκουν ακόμη και προγραμματικές διατυπώσεις όπως οι λειτουργικές προδιαγραφές και το κτιριολογικό πρόγραμμα ενός κτιρίου, παρόλον ότι συνήθως πιστεύουμε το αντίθετο.

Ως αρχιτέκτονες διδασκόμαστε ότι τέτοιες προ-σχεδιαστικές επιταγές οφείλουν να ενσωματώνονται στην κεντρική ιδέα ή στο προσχέδιο του κτιρίου. Στην πραγματικότητα, η ενσωμάτωση αυτών των επιταγών στο προσχέδιο του κτιρίου γίνεται με τρόπο λογικώς ελλιπή, καθώς στηρίζεται είτε στη μίμηση κάποιου προτύπου, είτε στην πρώιμη και ενίοτε απλοϊκή υιοθέτηση τοπολογικών ή γεωμετρικών κανόνων, όπως η γραμμικότητα, το περικλειστο, η ροϊκότητα κ.α. Φαίνεται, πάντως, ότι η ενσωμάτωση αυτή, έστω και αν γίνεται με κάποιον βαθμό αυθαιρεσίας, είναι τελικώς αναπόφευκτη.